

T.C.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 28 Temmuz 2025
Sayı : 806

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Seçimlerde Parmak Boyası Uygulanmasına Yönelik Olarak Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz. 02.06.2025

Cemal ENGİNYURT
İstanbul Milletvekili

M. Salih UZUN
İzmir Milletvekili

GÜRSEL EROL
Elaşık Milletvekili

Ali Özdemir
K. Maraş M. V.

Seyit TORUN
Ordu m. v.

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 29-8-2025	Esas No: 2/3241

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
2 8 Temmuz 2025
Numara:

T B M M GENEL MURAK
2 8 Temmuz 2025
No: 1672766

GENEL GEREKÇE

13.03.2008 tarih ve 5749 sayılı Kanunla 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler arasında 5749 sayılı Kanunun 9'uncu maddesi ile 298 sayılı Kanunun 93'üncü maddesinde yapılan parmak boyası uygulamasının kaldırılması olmuştur. Söz konusu 93'üncü maddedeki değişikliğin gerekçesi olarak parmak boyası uygulamasının; Seçim Bilişim Sistemi (SEÇSİS) projesinin amacına ulaşmış olması, ekonomik yönden tasarruf sağlanarak çağın koşullarına uyulması gösterilmiştir.

Ancak, SEÇSİS'in kapalı kaynaklı bir sistem olması ve bağımsız denetime açık olmaması nedeniyle 2008 tarihinden sonra yapılan tüm seçimlerde kamuoyunda güvenlik ve şeffaflık endişeleri oluşmuştur. Sistem üzerinde yapılabilecek potansiyel manipülasyonların dış denetimle tespit edilememesi, seçimlere olan güveni zayıflatmaktadır.

Seçimlerin dürüst, adil ve güvenilir bir ortamda yapılması, Anayasa'nın 67'inci maddesi ile güvence altına alınmıştır. Seçim süreçlerinde zaman zaman mükerrer oy kullanımı ve seçmen iradesini sakatlayacak çeşitli usulsüzlük girişimlerine dair iddialar gündeme gelmiştir. Halkın seçim sonuçlarına tam güven duyabilmesi için yalnızca teknik altyapıya değil, aynı zamanda fiziksel önlemlere de ihtiyaç duyulmaktadır.

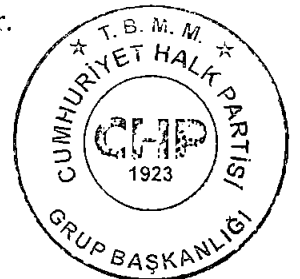
Parmak boyası uygulaması, mükerrer oy kullanımını fiziksel olarak önleyen etkili bir yöntemdir. Seçmen, oy kullandığında görünür ve kalıcı bir iz bırakır ve mükerrer oy kullanması imkânsız hâle getirilir. Bu uygulama, geçmişte Türkiye'de başarıyla uygulanmış olup, başkaca büyük ve kalabalık demokrasi örneklerinde hâlen kullanılmaktadır.

Modern teknolojiyle üretilen, insan sağlığına zararı bulunmayan, birkaç gün içinde doğal şekilde silinen özel mürekkeplerin kullanılmasıyla uygulamanın sağlık yönünden herhangi bir risk oluşturmayacağı da açıktır.

Nitekim, kamuoyunda yapılan araştırmalar da seçmenlerin büyük çoğunluğunun parmak boyası uygulamasının geri getirilmesini desteklediğini ortaya koymaktadır. Seçimlerin şeffaflığını ve güvenilirliğini artıracak bu uygulamanın yeniden hayata geçirilmesi, demokratik süreçlerin güçlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu kanun teklifi ile parmak boyası uygulamasının yeniden hayata geçirilmesi, seçim güvenliğini artıracak ve halkın seçim sonuçlarına olan güvenini pekiştirecektir. Sağlık açısından zararsız ve uluslararası standartlara uygun boyaların kullanılmasıyla, uygulamanın herhangi bir olumsuz etkisi olmayacaktır.

Sonuç olarak, bu teklif, demokratik süreçlerin güçlendirilmesi ve seçimlerin adil bir şekilde gerçekleştirilmesi adına önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile oy kullanan seçmenin sol el işaret parmağının çıkmayan özel boya ile boyanması uygulaması yeniden ihdas edilmektedir. Böylece, seçim güvenliğinin artırılması, kamuoyunun seçim sonuçlarına güveninin ve demokratik meşruiyetin güçlendirilmesi sağlanacaktır. Uygulamada kullanılacak mürekkebin özellikleri ve temin usulleri Yüksek Seçim Kurulu tarafından şeffaf şekilde kamuoyuna açıklanacaktır.

MADDE 2-Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir

SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 93'üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurul başkanı, oyunu kullanan seçmene, kimlik kartını verirken, seçmen listesindeki adı hizasına imzasını attırdıktan sonra ayrıca sol elinin işaret parmağını çıkmayan özel boya ile boyayarak bastırır. İmza atamayanların parmak izinin alınmasıyla yetinilir. Bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını bastığı yanına yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin boyun nahiyelerini bu boya ile işaretler. Kullanılacak özel mürekkebin cinsi, özellikleri ve nereden temin edildiği, Yüksek Seçim Kurulu tarafından kamuoyuyla paylaşılır. Çıkmayan özel boyanın üretimi, temini, sandık kurullarına dağıtımı ve kullanımı tüm siyasi partilerin denetimine açıktır”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

